

DZD-DZD0.071.10.2025.DG

Warszawa, 8 kwietnia 2025 roku

Wasz znak sprawy: FN5.701.4.2025

Pan Jarosław Niezgoda
Zastępca Dyrektora
Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego
w Ministerstwie Finansów

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odniesieniu do pisma Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 11 lutego 2025 r., sygn. KRIR/MR/129/2025, w sprawie odmowy wypłaty odszkodowania przez zakłady ubezpieczeń za sprzęt rolniczy uszkodzony w wyniku kolizji, podczas protestów lub strajków, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Ubezpieczenia autocasco (dalej również: „AC”) i agrocasco, o których mowa w piśmie Krajowej Rady Izb Rolniczych, są ubezpieczeniami dobrowolnymi. Warunki udzielania ochrony ubezpieczeniowej w tego typu ubezpieczeniach uregulowane są we wzorcu umownym (czyli zazwyczaj w ogólnych warunkach ubezpieczenia – OWU) oraz w umowie ubezpieczenia.

W sprawach nieuregulowanych w OWU i umowie ubezpieczenia zastosowanie mają powszechnie obowiązujące przepisy prawa, w szczególności przepisy:

- tytułu XXVII, działu I i II Kodeksu cywilnego¹ (art. od 805 do 828),
- rozdziałów 1 i 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej² (art. od 1 do 44),
- rozdziału 1 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń³ (art. od 1 do 16).

OWU jest to wzorzec umowny ustalany przez zakład ubezpieczeń. Zgodnie z art. 16 pkt 4 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ogólne warunki ubezpieczenia określają w szczególności zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

Zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu danej umowy ubezpieczenia obejmuje w szczególności wyłączenia odpowiedzialności, a więc sytuacje, które nie podlegają ochronie ubezpieczeniowej. Katalog takich sytuacji jest zawarty w OWU, czyli w dokumencie, z którym ubezpieczający powinien móc zapoznać się jeszcze przed zawarciem umowy ubezpieczenia⁴.

Wyłączenia odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, akcji protestacyjnych, zamieszek, rozruchów społecznych,

¹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r., poz. 1061)

² Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 838)

³ Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. z 2024 r., poz. 1214)

⁴ Zgodnie z art. 384 §1 kodeksu cywilnego, ustalony przez jedną ze stron wzorzec umowy, w szczególności ogólne warunki umów, wzór umowy, regulamin, wiąże drugą stronę, jeżeli został jej doręczony przed zawarciem umowy.

strajków, aktów terroryzmu i sabotażu, są powszechnie stosowane przez zakłady ubezpieczeń działające na polskim rynku ubezpieczeniowym.

Zakres ubezpieczeń dobrowolnych w polskim obrocie gospodarczym jest kształtowany na zasadzie swobody umów⁵. Oznacza to, że zakłady ubezpieczeń mogą stosować wyłączenia odpowiedzialności, pod warunkiem że wyłączenia te zostaną sformułowane w OWU.

W trakcie likwidacji szkody zakład ubezpieczeń ustala, czy szkoda powstała wskutek któregoś ze zdarzeń określonych w postanowienia ograniczających lub wyłączających odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń. Jeśli zostanie stwierdzony związek przyczynowo-skutkowy między zdarzeniem zawartym w katalogu wyłączeń odpowiedzialności, a daną szkodą, zakład ubezpieczeń może odmówić odszkodowania (bez analizowania i uwzględniania pozostałych okoliczności, takich jak powstanie szkody w ruchu drogowym), powołując się na odpowiednie postanowienia OWU.

Zasada swobody umów nie stoi na przeszkodzie zawieraniu dobrowolnych umów ubezpieczenia AC czy agrocasco, w ramach których szkody powstałe wskutek strajków będą objęte ochroną, na przykład w ramach indywidualnie ustalonych warunków ubezpieczenia (za odpowiednią składkę) – o ile zarówno zakład ubezpieczeń, jak i ubezpieczający zdecydują się taką umowę ubezpieczenia zawrzeć.

Z poważaniem

Anna Wawrzeniecka

Zastępca Dyrektora

Departamentu Nadzoru nad Systemem
Zarządzania i Dystrybucją Ubezpieczeń

*/-podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*

⁵ Z zastrzeżeniami, o którym mowa:

- w art. 353¹ kodeksu cywilnego:
Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego;
- w art. 821 kodeksu cywilnego: *Przedmiotem ubezpieczenia majątkowego może być każdy interes majątkowy, który nie jest sprzeczny z prawem i daje się ocenić w pieniądzu.*